

TASVIRIY FAOLIYAT

LEH LAN MALARI

ORTA GÜNEH

YOZ DAVRI

“TASDIQLAYMAN”

_____-MTT direktori

Yoz davri uchun o‘rta guruhlarda tasviriy faoliyat ish reja

Hafta kunlari	Mavzu
IYUN	
1-hafta	“Baxtli bolalik” bayram manzaralari
2-hafta	Afsonaviy gul
3-hafta	Ertakdagi qushcha
4-hafta	Tabiat manzarasini chizamiz
IYUL	
1-hafta	Klyaksografiya usulidagi rasmlar
2-hafta	Asfaltda yozni tasvirlaymiz
3-hafta	Qo‘g‘irchoqlar uchun ko‘ylaklarni bezaymiz
4-hafta	Quvnoq koptokchalar
AVGUST	
1-hafta	Quvnoq ayiqcha rasmini chizamiz
2-hafta	Savatdagi sabzavotlar
3-hafta	Toza va kir qo‘llarni rasmlarda tasvirlaymiz
4-hafta	Yoz mening tasavvurimda

SO‘Z BOSHI

Maktabgacha ta'limning bosh vazifasi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash, shuningdek, bola shaxsini shakllantirish, uning bilimga qiziqishini, madaniyahloqiy ehtiyojlarini, dastlabki mehnat ko'nikmalarini tarkib toptirish, ilmga muhabbat qo'yish hissini tarbiyalash, ularda olam haqidagi dastlabki tasavvurlarni shakllantirish, salomatligini mustahkamlashdan iborat. Bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda ularni tabiatni, undagi hodisalarni estetik idrok etish malakalarini tarkib toptirib borish ham ularni maktab ta'limiga tayyorlashning muhim omili hisoblanadi. Maktabgacha ta'lim tizimiga qo'yiladigan zamonaviy talablar uning pedagogik jihatlarini yangilash, maktabgacha yoshdagi bolalarga beriladigan ta'lim-tarbiya ishlarini jamiyatda yuz berayotgan o'zgarishlar, ilgari surilayotgan ijtimoiy talablar asosida yangilab, takomillashtirib borishni o'ziga qozoq etadi. Bunda, birinchi navbatda, jarayonning nazariy va amaliy asoslarining manfiy tomonlari, yosh avlodning intellektual, ma'naviy-axloqiy, jismoniy va estetik jihatdagi zaifliklari bo'lib yetishishlari uchun pedagogik sharoit hamda ta'lim mazmuni, maktabgacha jamiyat taraqqiyotining muhim shartlaridan biri hisoblanadi. Bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash tizimining samarali ishlashiga erishishni ta'minlash uchun maktabgacha ta'lim muassasalarida ularning keng qamrovli faoliyatini ta'minlaydigan pedagogik sharoit yaratish zarur. Maktabgacha ta'limda atrofolar hamda undagi voqea va hodisalarni anglash ko'nikmalarini tarbiyalash asosida ularning maktab ta'limiga tayyor bo'lishlarini, bu jarayonda lozim bo'ladigan savodxonlik, yozma yozuv, o'qish, o'zaro munosabat, ularni tushunish, muayyan harakatlar, ma'naviy-axloqiy sifatlarni rivojlantirishga yordam beradi. Ayniqsa, tasviriy faoliyatni o'qish bilan bir borada keng imkoniyatlarga ega.

Bolalarni rasm ishlash texnikasiga o'rnatish, ularni o'qishga amalga oshmagan. Bolalar bop rasmlarning dastlabki tadqiqotchisi - Italiya rassomining o'g'li - Liberti Tedd, V.M.Bexterev kabilar bolalar ijodiyoti rivojlanishining o'ziga xos xarakteristikalarini ta'kidlagan holda, ularni rasm ishlashga o'rgatishning zarurligini uqtirib o'tgan. Bolalarning rasm ishlash texnikasini maxsus mashqlar tizimi orqali o'rgatish g'oyasi birinchi marta 1920-yilda bolalar san'atshunos Korrodo Richchi tomonidan qo'llabquvvatlangan bo'lib, ularsiz bolalar maktab ta'limida bolalarning bilim saviyalari darajasida qolishi mumkinligini ta'kidlagan. Bolalar ta'limi bo'yicha ishlab chiqarish maktabining direktori, akademik Liberti Tedd qo'lining qo'llabquvvatlangan katchanligini tasvir mazmunini ifodalashning muhim sharti sifatida ta'kidlagan. Bolalarning qo'llabquvvatlangan holda ta'kidlash joizki, qo'lining chaqqonligi rasm ishlash texnikasini egallash, keng ma'noda bolalarda tasviriy savodxonlik elementlarini shakllantirish faoliyat turlaridan asqotadigan rassomlik mahoratini rivojlantirish uchun zarur sharoit yaratilgan holda Liberti Tedd rasm chizishda qo'l harakatlari uchun maxsus mashqlar tizimini ishlab chiqdi. Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun mo'ljallangan bu mashqlar maktab ta'limi bilan bajaradilar. Bu mashqlar tizimida faqatgina geometrik shakllarni qo'llash bilan kifoyalanib qolmasdan, balki tabiiy unsurlarni chizdirish va bu orqali bolalarning tasviriy faoliyatini bo'lgan qiziqishlari, kuzatuvchanliklarini rivojlantirish lozimligini ta'kidlaydi. Bu mashqlar O'zbekiston sharoitida bolalarni amaliy san'atning naqqoshlik turi asoslarini o'rganish uchun zarur bo'lgan olamni anglash ko'nikmalarini tarbiyalashda samarali qo'llanishi mumkin. Zero, naqqoshlikning asosiy islimi turi aynan tabiatni estetik o'zlashtirish asosida shakllarni stilizatsiyalash (badiiylashtirish) vositasida yaratiladi. Kezi kelganda ta'kidlab o'tish lozimki, bolalarning tasviriy faoliyati borasida, ularning tasviriy san'atning nazariy va amaliy asoslarini egallashlari yuzasidan mutaxassislarning turlicha qarashlari mavjud. Ayrim olimlarning fikricha, bolalarning tasviriy faoliyatlariga kattalarning aralashuvi mumkin emas. Bolalarni nimagadir o'qitish kerakligi haqidagi fikrni rivojlantirar ekan, u rahbarning bolalarni har xil materiallarning o'ziga xos xususiyatlarini egallashlari, ular bilan ishlash ko'nikmalarini o'zlashtirishlariga yordam berishi lozimligini ta'kidlaydi. Masalan, bolalarning qo'lga mo'yqalam, bo'yoqni berib, ular bilan ishlash va bo'yoqlarni qanday aralashtirish, qog'ozga surtishni, albatta, uning texnikasini bilgan

mutaxassis amaliy ko'rsatishi va jarayonni izohlashi lozim. Tasviriy faoliyat badiiy obrazli hamda grafik usulda amalga oshiriladi. U harakatlar yordamida mos asboblardan (qalam, mo'yqalam) bilan amalga oshiriladi va bir qator maxsus ko'nikma va malakalarni qamrab oladi. Ular boshqa mavjud malakalar kabi muayyan xususiyatlarni o'rganib, bilib olib, harakatlar tartibini amalda oshirishni ko'zda tutadi. Bolalar rasm ishlashga oid harakatlarda umuman harakatlar qo'llanayotgan, ularning xususiyati esa tasviriy faoliyatning texnikaga oid tomonidir. "Zi" xos xususiyatlarini, bu jarayonda qo'llaniladigan qurol va asboblardan ma'nosini o'zlashtirishning elementar asoslarini o'zlashtirgan bo'lishi lozim. Hozirgi vaqtda qat'iyat bilan bolalarning atrof-muhit haqidagi tasavvurlarini ifodalash maqsadida tasviriy faoliyat va ma'nosini ularning ahamiyati ortib borayotganligi bois bolalarning tasviriy bilimlarini o'zlashtirish, ularning tasviriy faoliyat borasidagi malakalarini shakllantirishni muvaffaqiyatli o'tkazishdan ekanligi tan olinmoqda. Nemis olimi R. Myuller badiiy tarbiyani yaxshi o'qitish usullarini va jumladan tasviriy faoliyatni rivojlantirish imkoniyatlari haqidagi fikrini ta'kidlab, buning uchun bolalar bilim, malaka, iqtidorlikni doimo uyg'unlikda ega bo'lish kerak, talab qilinmasiga keladi. Bu uyg'unlikka muallif bolalarning ko'rganlarini tasvirlash qobiliyatini rivojlantirishda e'tirof etadi. Tasvirni hosil qilish uchun bolalarda narsalar va hodisalarning tasvirlash haqidagi tasviriy xususiyatlarini, kuzatuvchanliklarini rivojlantirish uchun usullar haqidagi muhim ahamiyatga ega bo'lganlarini ajratish, u yoki boshqa usulni o'zlashtirish xos xususiyatlarini eslab qolishning uddasidan chiqish zarur. Ana shu asosda bolalarda tasviriy faoliyatning rasmini chizish lozim bo'lsa, shuni tasavvur qilishga intilish sifatida muallif fikricha, yuqorida aytib o'tilgan komponentlarni tasvirlash uchun qobiliyatni rivojlantirish yetarli emas. Bola muayyan tasvirni hosil qilishni uddalay olishi uchun texnik va materiallarni, bo'yoqlarning qo'llanilishini badiiy-texnik usulini va ulardan foydalanish texnikasini bilishi lozim. U shuningdek, bolalar qo'l harakatlarini o'rganib, boshqarishni o'rganish kerak, deydi. Chizish texnikasi va usullarini bilish va ularni o'qitish bolalarni ifodali vositalardan foydalanishga yordam berishi lozim. Tasviriy faoliyatni o'qitish uchun deyarli yaxshi namuna bo'ladigan bu yo'lni nemis pedagogining Regel ham e'tirof etgan. U badiiy tasvir muammosining uchta tomonini: 1) butun tasvirni vosita ko'rsatish, tasavvur qilish; 2) yaratiladigan (chiziladigan) rasmning bir qismi, vosita ko'rsatish, tasavvur qilish; 3) badiiy-texnik vositalarning vazifasini to'g'ri o'qitish uchun ularning qo'llanishiga ko'ra bir-biridan farqlash. Nemis olimi R. Mayne bolalar tasviriy faoliyat nuqtai nazaridan qarab, bolalarning tasviriy faoliyat malakalarini egallab, o'rganib olishlarini rivojlantirish ularning badiiy-texnik qobiliyatlarini shakllantirishning muhim qismidir, deb hisoblaydi. U unga tasviriy harakatni kiritib, ular maqsadga qaratilgan faoliyat jarayonida rivojlanishini ta'kidlaydi. Nemis pedagogining fikricha, bolalardan harakatlarning yuqori maqsadga yo'naltirilganligi va faoliyatning onglilik darajasiga erishish uchun ularning oldiga mazmunli, ta'sirchan va asosli talab, vazifalarni qo'yish kerak. Badiiy ijodda oxirgisini rivojlantirish uchun kichik yoshdagi bolalar oldiga qiziqarli va muayyan harakatlarni bajarishni talab etadigan keng miqyosdagi vazifalarni qo'yish maqsadga muvofiq.

Mavzu: “Baxtli bolalik” bayram manzaralari

Maqsad: bolalar bezatilgan bayramona ko‘chalar haqidagi tasavvurlarini rasmlarda ifodalaydilar, ranglardan to‘g‘ri foydalanadilar va applikatsiya jarayonida ozodalikka e‘tibor qaratadilar.

Kerakli jihozlar: namuna, rangli qalam va bo‘yoqlar, oq qog‘oz, yelim, salfetka.

Faoliyatning borishi: Pedagog bolalarni baxtli bolalik bayram manzaralari ta’minlaydi. Baxtli bolalik o‘ziga xosliklari haqida bolalarga tushuncha beradi.

1. Bolalar o‘zlarining yashayotgan joyida natyurmortni namunaga qarab chizish taklif etiladi.

2. Bolalar namuna bilan tanishish.

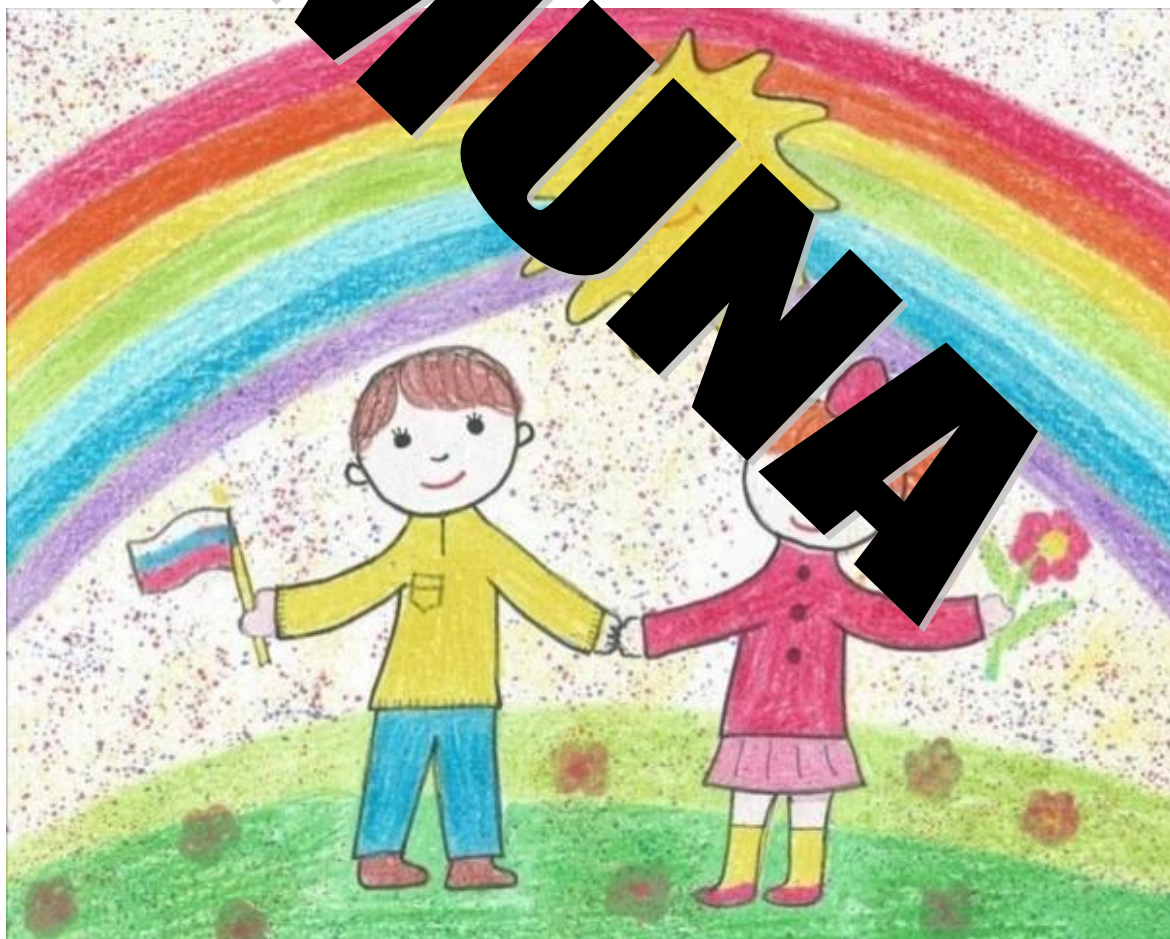
3. Bolalar namuna bilan tanishish.

4. Bolalar namuna bilan tanishish.

5. Bolalar namuna bilan tanishish.

Qo‘shimcha: Bolalar o‘zlarining yashayotgan joyida natyurmortni namunaga qarab chizish taklif etiladi.

Faoliyatni yakunlash: Bolalar o‘zlarining yashayotgan joyida natyurmortni namunaga qarab chizish taklif etiladi. Bolalar o‘zlarining yashayotgan joyida natyurmortni namunaga qarab chizish taklif etiladi.

Mavzu: Afsonaviy gul

Maqsad: bolalar fantaziyalari oshadi, hayoliy tasavvurlarini yanada boyitadilar, tasviriy faoliyatning turli usullaridan foydalanadilar.

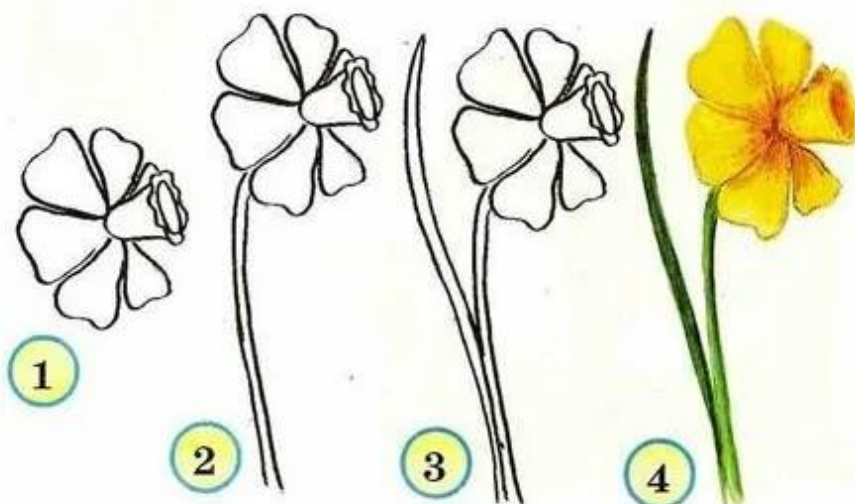
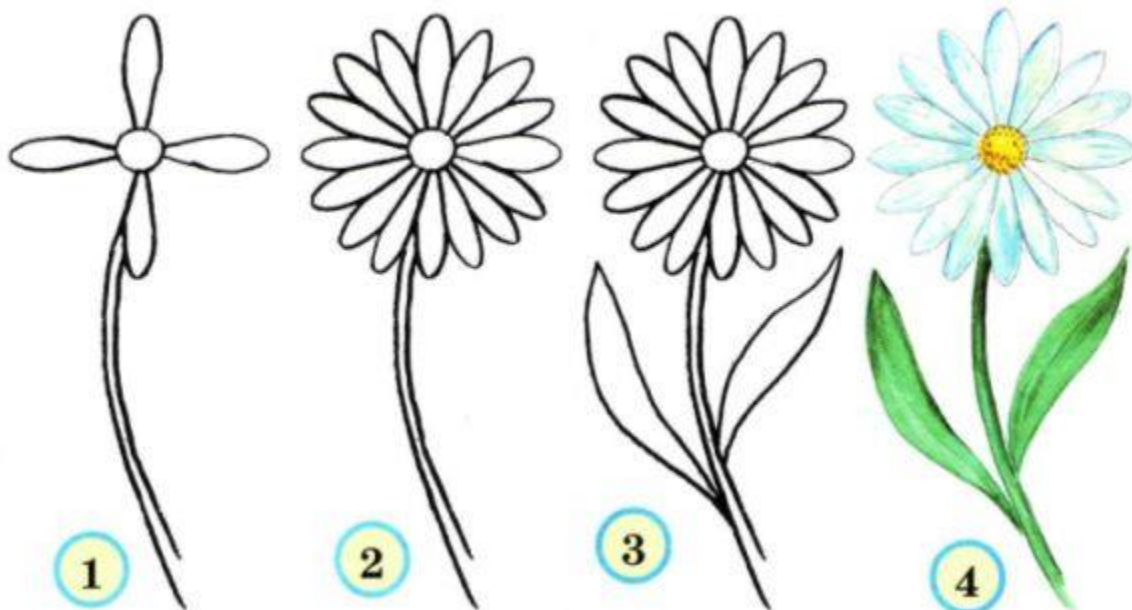
Kerakli jihozlar: oq qog'oz, rangli qalam va bo'yoqlar, mo'yqalam, suv, rasm namunasi.

Faoliyatning borishi: tarbiyalanuvchilar markazdagi materiallarni tomosha qilib, noan'anaviy rasm chizish texnikasi bilan tanishishadi. Keyin esa amaliy ish afsonaviy gulga rasmini chizdilar.

1. Namunani kuzatish.
2. Rasmlarni hayoliy tasavvurlari asosida rasm chizish.
3. Bolalarni rag'batlantirish.

Qo'shimcha qism: "Chambarak" yasashni taklif qilish.

Faoliyatni yakunlash: faoliyatda aktiv qatnashgan bolalarni shirin so'zlar bilan rag'batlantirib, faoliyatni mustaxkamlab yakunlaymiz.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

**Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun
kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.**

Zokirjon Admin bilan

**+99891-328-88-38 nomerga telegramdan
yozishingiz yoki telegramdan jek567 izlab
telegramdan yozishingiz so'raladi.**

**Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida
javob beriladi.**

**O'rta guruhlariga yoz davri tasviriy faoliyat
ishlanmalarini to'liq holda olish uchun
telegramdan yozing.**

Telegram kanalimiz:

@maktabgacha_tt

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiye Zokirjon

DIQQAT!!!

**Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik
sharti bilan olishingiz mumkin.**

Sizga bu OMONAT qilib beriladi.

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

**Hech kimga bermang hattoki eng yaqin
insoningizga ham.**

Internet veb-saytlarga joylamang.

**Telegram orqali kanal va gruppalariga
tarqatmang.**

**OMONATGA HIYONAT
QILMANG.**